

Soveri lavorati.
Terra gialla.
Trippa di velluto.
Appresso faranno i Membri, e Gabbelle, che si levano affatto.
Membro del Boccatico, che si riscuoteva da' Cittadini, e Contadini, che abitavano fuori nel Distretto, invece della macina delle Biade, che consumavano per il vitto loro, che pagavano per ogni testa di Cittadino Bolognini 18. $\frac{1}{2}$, e li Contadini bolognini 13. $\frac{1}{2}$, che si leva tutto, ed importa l'anno lire 24000.
Dadia, che si pagava da' Contadini, ed altri, che lavoravano, e facevano lavorare, si leva tutta, che importava l'anno circa lire 16000.
Gabbella di legna, paglia, e fieni, tanto dentro della Città, quanto fuori, che si pagava sei, e mezzo per cento, si leva affatto, importa circa lire 3500.
Aumento del pane, che importava l'anno circa lire 22800., si leva tutto, lire 22800.
Invenzioni di quelli, che fraudano le Gabbelle, che si affittava, si leva tutta, importa lire 1853.
Cammeretta delle accuse, si leva tutta, importa lire 1129.
Dazj delle tele de' panni, che si pagava per ogni tela, che si faceva, bolog. 40., si leva tutto.
Capiteato della Piazza, che per aver quel carico, pagava ogni anno circa lire 1900., si leva di fatto.
Bollettini de' forastieri, che erano applicati al Membro della Posta, si levano, ed importavano lire 1000.
Salario della Camera, che si pagava alla Posta lire 890., si leva tutta, lire 890.
Salario del Comune, che si pagava a detta Posta, si leva, lire 60.
Dazio delle Carrozze da Nolo, si leva, lire 418.
Dazio delle Meretrici.
Dazio del vino a spina.
Dazio della Malvasia, si levano, che importavano lire 6740.
Dazio del Pesce di Pò, che si pagava da poveri uomini, che portavano il Pesce a minuto, si leva, importava lire 530.
Membri della Gabbella grossa, e grassa, che si levano affatto.
Marmi, che entravano dentro la Città, che pagavano diecisette, e mezzo per cento, si levano affatto.
Appresso faranno altri Membri, che pagavano tredici per cento, quali pure si levano affatto.
Agli.
Berette vecchie.
Botti.
Cacole di Pecora composte.
Calcina da murare.
Capelli da Donne.
Carciofali.
Carte dipinte.
Canne di Valle.
Ceci franti.

Cenere.
Citare.
Code di Cavalli.
Collari da Cavallo.
Copeta.
Coltre da letto di ogni qualità usate.
Crivelli.
Disegni.
Diverse straccie.
Faldee.
Ferro rotto.
Garzadura.
Garzi.
Giaroni.
Gianda.
Grisciole di Canna.
Guanti.
Iforie.
Lavori di tela.
Lettere da stampa.
Libri usati.
Letami.
Limatura.
Maccheroni di pasta.
Majolica.
Maglia vecchia.
Mobili di Casa usati.
Mostarda.
Ortaglia d' ogni qualità.
Pattaria.
Pellicciarole.
Peli di animali.
Pelo di Buc.
Penne da scrivere.
Pietre di più forti.
Pignatte.
Razzi usi per quelli della Città.
Ritagli.
Sabbione.
Semola.
Santi di legno.
Scaglia.
Salnitro.
Stivali.
Stagno usato.
Spalliere d' ogni sorte usate per quelli della Città.
Matarazzi di lana.
Tamburi.
Tartaruche.
Tasso da Botte.
Terra da boccali.
Ucelli di rapina.
Vele use.
Vestiti d' ogni sorte d' usi.
Nota delle Gabbelle, che si lasciano; e donano alla Comunità per servizio pubblico.
Li danni dati, che possono importar l'anno, lire 2671.
Appalto delle Fornaci de' vetri, ed asumamento de' stracci per far carta, affittato l'anno lire 3610.
Delli quattro quattrini, che si è stabilito, che si venda la libra del Sale, tre ne restano per la Camera Apostolica, ed uno per la Comunità, il quale importerà lire 9120.
Le dette Gabbelle si doveranno riscuotere

tere per mano del Tesoriero, o altri Ministri della Camera Apostolica, per pagarle in mano del Magistrato di detta Città per spendersi a servizio pubblico, come parerà ad essa Comunità.

Il Card. Aldobrandino.
Luogo del Sigillo.

Erminio Valenti Secr.

Clemens prae-
dica confir-
mat.

§.2. Nos cupientes, moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias Dationum, & Gabellarum hujusmodi, ut praemittitur, factas, perpetua firmitate subsistere, ac Cives, & Populos Civitatis, & Domini praedictorum, illis perpetuo frui, & gaudere, ac eosdem Cives, & Populos, amplioribus favoribus, & gratiis prosequi volentes, praesertim Dationum, & Gabellarum moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis Apostolicae firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos Juris, & facti, aut alios quoscumque defectus, si qui in eisdem intervenerint, supplemus; & nihilominus Data, & Gabellas supra expressas eisdem modo, & forma, in omnibus, & per omnia moderamus, reducimus, supprimimus, & respectu Comunitati, & Hominibus Civitatis Ferrariae, sine tamen aliquo caeterarum gratiarum, & concessionum illis per Nos factarum praedictarum, respective concedimus, donamus, & largimur, volentes, ac eadem auctoritate perpetuo statuentes, moderationem, reductionem, suppressionem, & gratias Dationum, & Gabellarum supra expressarum, perpetuo validas, firmas, & efficaces subsistere, & fore, nec a quoquam quavis auctoritate fungentes, retractari, rescindi, aut invalidari, vel annullari quocumque modo posse.

Classific.

§.3. Sicque, & non aliter per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam Camerae Apostolicae Clericos Praesidentes, ac Thesaurarium, & Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarium, ipsius quoque Civitatis, & Ducatus Ferrariae, nostrum, & Apostolicae Sedis de lateri Legatum, ejusque Vice-Legatum, seu alium Superiorem nunc, & pro tempore existentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores
deparati.

§.4. Mandantes propterea eisdem Petro Cardinali Legato, & Sanctae Romanae Ecclesiae Camerarii, ejusque Collegae, & Vice-Legato, necnon Thesaurario Generali, Praesidentibus, Clericis, & aliis supra dictis, ut praemissa omnia, & singula ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolate perpetuo observari curent, & faciant: Contradictores quoscumque opportunis juris, & facti remediis appellatione postposita compescendo.

§.5. Non obstantibus quibusvis Constitu-

tionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Civitatis, & Ducatus praedictorum, necnon etiam Camerae juramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis quibusvis, & praesertim Camerae nostrae Apostolicae, ac aliis praedictis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis: Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores praesentibus, pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

§.6. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 13. Junii 1600., Pontificatus nostri Anno Nono.

Fides danda
transumptis.
Dat. die 13.
Junii 1600.
An. IX.

CCXXIV.

Coeremonialis Episcoporum ad officia divina rite celebranda, aliasque functiones itidem peragendas reformatio, & approbatio, cum antiquorum permissione in his, quae huic non adversantur.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§.1. CUM novissime Pontificale antea mendosum, & corruptum, a piis, & eruditissimis viris emendari, & restitui, & demum ad Episcoporum, & aliorum Ecclesiarum Praelatorum communem usum, & commoditatem divulgari, & in universali Ecclesia ab omnibus observari mandaverimus, operae pretium visum fuit, Coeremoniale Episcoporum omnibus Ecclesiis praecipue autem Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis, perutile, ac necessarium, in quo ritus, & caeremoniae celebrandi missas, vespersas, & alia divina officia, ac in aliis Ecclesiae functionibus, & actibus ab eisdem Episcopis, ac aliis Praelatis inferioribus in eisdem observandae, modus etiam praecedendi, tam inter personas ipsas ecclesiasticas, quam etiam inter eas, & laicos similiter servandus continentur: quodque pridem multis mendis respersum fuerat, similiter reformari, & restitui curavimus. Ea propter id ipsum Coeremoniale Episcoporum a nonnullis piis, ac eruditissimis, in hisque sacris ritibus, & caeremoniis apprime versatis viris examinari, corrigi, & in optimam ipsique Pontificali reformato maxime congruentem formam redigi mandavimus. Quod opus cum ea, qua decuit, fide, & diligentia jam absolutum fuisse accepimus, porro reliquum est, ut hujus operis labor, eum, ad quem directus est, finem consequatur.

Hic Pontifex
Pontificale re-
formatum edi-
dit.

Coeremonia-
le postea Epi-
scoporum re-
formari curavit.

§.2. Idcirco Coeremoniale Episcoporum hujusmodi jussu nostro emendatum, & reformatum, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine

Illudque ser-
vari praecipit.

tudine perpetuo approbantes; illudque in universali Ecclesia ab omnibus, & singulis personis, ad quas spectat, & in futurum spectabit, perpetuo observandum esse precipimus, & mandamus.

Et immutari vetat. §. 3. Ac Cereemoniale hujusmodi sic emendatum, & reformatum, nullo unquam tempore in toto, vel in parte mutari, vel ei aliquid addi, aut omnino detrahi posse.

Nec aliter debitis ceremoniis satisfieri deccrat. §. 4. Ac quascumque personas predictas, quæ sacerdotalia munera exercere, aut alia quæcumque in ipso Cereemoniali contenta facere, aut exequi debent, ad ea peragenda, & præstanda juxta hujus Cereemonialis formam, & præscriptum teneri, neminemque ex iis, quibus ea exercendi, & faciendi munus impositum existit, nisi formulis, quæ hoc Cereemoniali continentur, servatis satisfacere posse, perpetuo statuimus, & ordinamus.

Antiqua Cereemonialia huic novo non contraria permittit. §. 5. Per præfentes autem antiqua Cereemonialia, in his, quæ prædicto Cereemoniali reformato sunt conformia, minime aboleri, aut abrogata censeri volumus, sed illorum etiam usum (salva reformatione prædicta) permittimus.

Clausulas derogatorias apponit. §. 6. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus, necnon quarumvis Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Tempus, quo hec observanda declarat. §. 7. Volumus autem, & pari motu, & auctoritate decernimus, ut qui in Romana Curia sunt præfentes, lapsis duobus mensibus, qui vero intra Montes octo, & qui ultra ubique locorum degunt, duodecim integre excursis, vel alias ubi venialium hujus Cereemonialis voluminum notitiam, & facultatem habuerint, sacras cæremonias, & ritus in eodem Cereemoniali præscriptos, juxta illius modum, & normam, in quibuscumque actibus exercere, & observare teneantur.

Exemplis credi jubet. §. 8. Ipsarum autem literarum exempla manu Notarii publici, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut illius Curie obfignata, vel in ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eam ubique locorum, & gentium fidem faciant, quam præfentes facerent, si essent exhibitæ, vel ostensa.

Dat. die 14. Junii 1600. An. IX. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die decimaquarta Julii 1600., Pontificatus nostri Anno Nono.

CCXXV.

Institutio duorum Novitiatuum, in duobus Conventibus Fratrum Eremitarum Sancti Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis, cum licentia recipiendi venientes ad Ordinem. Et ambitus prohibitio, cum pœnarum impositione.

Alia de hac Congregatione vid. in Const. XIX. Eugen. IV. Provenit. To. III. Par. III. fol. 19.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectis filiis Bernardo Veronen. Priori Generali, & Antonio Venerucio Dybinaten. Vicario generali Ordinis Pauperum Eremitarum S. Hieronymi Congregationis B. Petri de Pisis.

§. 1. Ordinis vestri conservationi, & propagationi, quantum cum Domino possumus, prospicere cupientes, Motu proprio, & ex Nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, in Conventu S. Sebastiani Venetiarum, ubi triginta quinque Fratres, comprehensis duodecim Novitiis de familia, manere volumus, ac in Conventu S. Mariæ Gratiarum Neapolitan., ubi quinquaginta Fratres, comprehensis sexdecim Novitiis de Familia, similiter manere volumus, Novitiatu vestri Ordinis prædicti auctoritate Apostolica, tenore præsentium erigimus, & institui-

§. 2. Vobisque ut in primo dicto S. Sebastiani duodecim, & in secundo d. Conventibus S. Mariæ Gratiarum sexdecim Novitiis, qui qualitates requisitas juxta Constitutionem nostram super receptione Novitiorum nuper editam habeant, ac servata in omnibus, & per omnia dictæ Constitutionis forma, ad habitum per Fratres vestri Ordinis gestari solitum recipere, ita tamen ut aliquod signum a Professis distinctum juxta dispositionem vestri Capituli generalis gerant, & deinde lapsa probationis anno ad professionem per eosdem Fratres emitti consuetam regularem, admittere libere, & licite possitis, & valeatis, auctoritate Apostolica, & tenore prædictis licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur.

§. 3. Non obstant. prohibitionem nostram novissime facta, Constitutionibusque, & ordinationibus Apostolicis; cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris die quarta Augusti millesimo sexcentesimo, Pontificatus Nostri Anno nono.

Sequitur ambitus prohibitio.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Ambitiosam honorum, & dignitatum cupiditatem Ecclesiasticos omnes, sed

Et immutari vetat.

Nec aliter debitis ceremoniis satisfieri deccrat.

Antiqua Cereemonialia huic novo non contraria permittit.

Clausulas derogatorias apponit.

Tempus, quo hec observanda declarat.

Exemplis credi jubet.

Dat. die 14. Junii 1600. An. IX.

Institutio Novitiatuum.

Licentia recipiendi Novitios.

Clausula derogatorie.

Dat. die 4. Augusti 1600. An. IX.

Esordium Re-

Religiosos præsertim, qui in humillatis spiritu Deo servire tenentur, ita evitare decet, ut ipsi Prælaturas minime requirere, sed eas vocati, ut Aaron, obedientes suscipere, & humiliter administrare studeant.

§. 1. Hujus siquidem ambitionis malum a Congregatione Beati Petri de Pisis Ordinis Eremitarum Sancti Hieronymi procul abesse cupientes, Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulos Fratres prædicti Ordinis, & Congregationis, cujuscumque ætatis, gradus, & conditionis, præcipientiæ, & literaturæ existentes, qui nimirum pro quibuscumque Prælaturis, Dignitatibus, muneribus, Officiis, etiam iis, quæ obtinent, majoribus, in dicta Congregatione consequendis, sive pro remissione pœnarum eis impositarum, aut aliis quibuscumque gratis impetrandis, ad Principum quorumcumque tam Ecclesiasticorum, etiam S. R. E. Cardinalium, quam secularium, ac Prælatorum de gremio dictæ Congregationis non existentium, favores recurrerint, eosque requisiverint, vel iis etiam sponte delatis, aut ab aliis etiam incisiis ipsis procuratis usi fuerint, vel etiam pactis, pollicitationibus, aliisque viis directe, vel indirecte, palam, vel occulte, ad dignitates, seu officia in Congregatione præfata obtinenda aspiraverint, vel aliis minus legitimis, & honestis rationibus ea obtinere procuraverint, illorum complices, & fautores, ad quascumque Prælaturas, & dignitates, gradus, honores, & officia, tam spiritualia, quam temporalia, & præsertim in ipsa Congregatione obtenta, vel obtinenda perpetuo inhabiles declaramus, ac obtentis Prælaturis, dignitatibus, administrationibus, vel officiis eo ipso privamus, ac privatos voce activa, & passiva carere, pœnasque hujusmodi a nobis tantum, & Romanis Pontificibus Successoribus Nostri remitti posse decernimus, & declaramus: omnes, & singulas supradictas pœnas ad eos etiam extendentes, qui ne ex aliquo Monasterio removeantur, seu ut in alterius Monasterii Familia deputentur, contra Capituli, seu Superiorum voluntatem supradictas literas, seu favores, exquirere, & obtinere præsumant.

§. 2. Quo circa in virtute sanctæ obedientiæ, ac indignationis Nostre, aliisque omnibus prædictis pœnis, dilectis filiis Visitatoribus, Definitoribus, aliisque Prælati quocumque titulo nuncupatis, præfentibus, & futuris præcipimus, ac distincte mandamus, ne aliquis ullo unquam tempore, precibus, literis, vel favoribus adducti, seu alias ad instantiam, requisitionem, vel contemplationem Principum Ecclesiasticorum, vel temporalium, etiam S. R. E. Cardinalium, aut aliorum quorumcumque; extra gremium d. Congregationis existentium, ad cujusvis generis Prælaturas, dignitates, officia, administrationes, & gradus promovere, vel pœnas aliquas remittere, aut aliam quamcumque gratiam, ut præfertur, audeant facere, vel præsumant, immo pro-

Damnatur ambitus obtinendi Prælaturas.

Prohibitio admittendi ambrosios, & dignitates.

movendorum meritis, & virtutibus tantum inspectis, quod Dei causam agant, memores sint, quo magis puro, & sincero corde, nulla privata, aut mundana affectione commoti, in electionum negotio procedant.

§. 3. Decernentes electiones, & promotiones ad Monasteria, seu quæcumque alia officia dicti Ordinis, sic literis, aut aliis favoribus Principum, & Prælatorum quorumcumque, vel aliorum, ut præfertur, extra gremium existentium, eorumque precibus, aut pollicitationibus, iniuste, ac indebite extortas, seu alias quomodocumque faciendas, & pro tempore obtentas, nullas prorsus, invalidasque fore, & esse, & adversus eos, qui his minus legitimis rationibus ad regenda Monasteria, seu ad alia quæcumque officia se eligi, aut assumi obtulerint, per eisdem Congregationis superiores quomodocumque procedi, & rei veritate cognita condignis pœnis, tamquam publica dictæ Congregationis quietis perturbatores, affici posse, & debere. Et ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultates, & auctoritate, judicari, & definiti debere; irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Congregationis, & Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis, illis, & illorum Superioribus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & Decretis concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præfentibus pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat, Motu, & scientia similibus, & latissime derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si prædictis Congregationi, & Fratribus, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicati non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

§. 5. Ac ut literarum hujusmodi notitia ad omnes dictæ Congregationis Fratres facilius deveniat; Volumus illas in generalibus, & provincialibus dictæ Congregationis

Annulatio admissionum aliter factarum.

Clausula derogatorie.

Publicatio hujus Constitutionis in Capitulis facienda.

nis Capitulis quotannis publice legi, ibique lectas omnes sic arctare; ac si legitime uniuersis intimatae fuissent, illorumque exemplis etiam impressis manu scribenda Congregationis, vel Notarii publici &c.

Datum Romae apud S. Petrum, sub Anno Piscatoris, die 23. Decembris, millesimo sexcentesimo, Pontificatus Nostri Anno nono.

CCXXVI.

Ex Regest. in Sec. Breu. Erectio Oppidi Castri Plebis in Civitatem, & Ecclesiam ipsius in Cathedralam.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN supereminenti Militantis Ecclesiae Solio, & Apostolicae potestatis plenitudine summa Redemptoris nostri benignitate constituti nunc in novis Sedibus, & Ecclesiis Episcopalis in irriguo ipsius Militantis Ecclesiae agro plantandis, & instituendis, nunc in Dioecesium partibus dividendis Pastoralis Officii nostri partes, prout locorum, & temporum rationes postulant, libenter conferimus, ut exinde divinus Cultus, & Christianorum devotio per amplius augeatur, animarumque salus subsequatur, ac Oppida Populi multitudine referta praesertim in Statu Nostro Ecclesiastico consistentia dignioribus titulis, & specialibus favoribus illustrentur, eorumque Incolae novarum Sedium, & Ecclesiarum huiusmodi propagatione, ac propriorum Praesulium assistentia, & regimine suffulti proficiant semper in Domino, & quod in temporalibus sunt adepti, non careant in spiritualibus incrementis.

§. 1. Hinc est, quod Nos ex certis rationabilibus causis animum nostrum moventibus, habita prius desuper cum Venerabilibus Fratribus Nostri matura deliberatione, de illorum consilio, & Apostolica potestatis plenitudine ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac Catholicae fidei exaltationem Oppidum Castri Plebis, ac Terras, Villas, & Castra Plagartii, Panicalis, Pacciani, Monyconini, Tavernellarum, Collegii Sancti Poli, & Montalerae in Agro Perusino, ac Laviani, Puscoli, Gioelle, & Panigarole cum caeteris locis in Univerfo Marchionatu Clusii, nec non Triviani, Montis Leonis, & Salicis in Comitatu, & Districtu Urbevetan. consistentia, ac Camporfenoli nostrae, & Sedis Apostolicae temporali ditioni immediate, & mediate respective subiecta, & Sanctae Flore Clusinae, Dioecesis cum illorum Territoriis, Clero, Populo, personis Ecclesiasticis, Monasteriis, Piiis Locis, & Beneficiis Ecclesiasticis cum cura, & sine cura, secularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, nec non quibuscumque Juribus, & actionibus, quae

Erectio, de qua in Rubrica.

pro tempore existens Episcopus Clusinae ratione Jurisdictionis, & legis Dioecesanae in illis habet, & percipit, ac habere, & percipere consuevit, ab Ecclesia Clusina ad praesens per obitum boni mem: Ludovici Episcopi Clusinae extra Romanam Curiam defuncti Pastore carente, ex dicta Dioecesi Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo dividimus, & separamus: sicque divisa, & separata ab omni Jurisdictione, & superioritate, visitatione, correctione, Dominio, & potestate ipsius Episcopi Clusinae pro tempore existentis, ejusque Vicarii, & Officialis, ac solutione quorumcumque iurium ei per Clerum, Populum, & personas huiusmodi ratione superioritatis, Visitacionis, correctionis, dominii, & potestatis praedictarum quomodolibet debitorum auctoritate, & tenore praesentium etiam perpetuo eximimus, & liberamus, dictumque Oppidum Castri Plebis in Civitatem Castri Plebis nuncupandum, ac illius saecularem, & Collegiam Ecclesiam SS. Gervasii, & Protasii in Cathedralam sub eadem invocatione cum dignitate, Jurisdictione, & Mensa Episcopalis, aliisque Cathedralibus insignibus, nec non praereminentiis, honoribus, & privilegiis, quibus aliae Cathedrales Ecclesiae de jure, vel consuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, pro uno Episcopo Castri Plebis nuncupando, qui eidem Ecclesiae Castri Plebis praesit, eidem auctoritate, & tenore similiter perpetuo erigimus, & institui-

mus. §. 2. Ac ipsi Ecclesiae sic in Cathedralam erectae Civitatem Castri Plebis, ejusque Incolas, & habitatores pro Civitate, & Civibus, alia vero Castra, Terras, Villas, & Loca divisa, & separata praesata pro ejus Dioecesi, ac Ecclesiasticis pro Clero, & saecularibus personis in eisdem Civitate, & Dioecesi Castri Plebis pro tempore degentes pro Populo, auctoritate, & tenore similibus praeiter perpetuo concedimus, & assignamus, illaque omnia, & singula Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti quoad legem Dioecesanam, ac Episcopalem, & Ordinariam Jurisdictionem: Ecclesiam autem, & pro tempore existentem Episcopum Castri Plebis huiusmodi dictae Sedi immediate subijcimus, ac sub Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, dictaeque Sedis protectione, & tutela suscipimus.

§. 3. Insuper omnia, & singula fructus, redditus, proventus, & bona Mensae Episcopalis dictae Ecclesiae Clusinae demptis, & remanentibus pro ea, ac Episcopo Clusino pro tempore existente tot ex ipsis fructibus, redditibus, proventibus, & bonis per Commissarium ad id a Sede Apostolica praesata deputandum designandis, & assignandis, quod illorum valor ad summam millescentorum monetarum annuatim iudicio dicti Commissarii ascendat, ab eadem Mensa Episcopali Clusina auctoritate, & tenore praesentium perpetuo separamus, & dismembramus, illaque sic separata, & dis-

Assignatio Dioecesis, & jurisdictionis

Des.

CCXXVII.

membrata dictae Mensae Episcopali Castri Plebis pro ejus dote, ac Episcopi Castri Plebis pro tempore existentis sustentatione, auctoritate, & tenore praesentium, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus: ita quod liceat eidem Episcopo Castri Plebis pro tempore existenti sequenti designatione, & divisione, a dicto Commissario, ut praesertur, faciendis, corporalem, realem, & actualem possessionem fructuum, reddituum, proventuum, & honorum eidem Mensae Episcopali Castri Plebis applicandorum, & appropriatorum per se, vel alium, seu alios ejus nomine propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta percipere, ac in suos, dictaeque Mensae Episcopalis Castri Plebis usus, & utilitatem convertere, futuri Episcopi Clusinae, & cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Privilegia.

§. 4. Praeterea Episcopo pro tempore existenti, & Capitulo, ac Clero Civitatis, & Dioecesis Castri Plebis huiusmodi, illorumque Incolis, & habitatoribus, ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, favoribus, gratiis, & Indultis, quibus Episcopi, & Capitula aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ac Civitatis, & Dioecesis, eorum Clerus, Incolae, & habitatores de jure, vel consuetudine, aut alias utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere possunt, & poterunt, quomodolibet in futurum, uti, & gaudere possint, eidem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus.

Derogatio contrarium.

§. 5. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiae Clusinae juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Dar. die 25. Septembris 1600. An. IX.

§. 6. Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Datum Romae apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicae millesimo sexcentesimo septimo Kalen. Octob. Pontificatus Nostri Anno nono.

Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

Confirmatio Indulti Julii II. Militibus Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis concessi, ut proprium habere, & de suis bonis testari valeant.

Ex Regest. in Sec. Breu.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Honestis Catholicorum Regum votis, quantum cum Domino possumus, libenter annuimus, ac eorum intuitu Praedecessorum nostrorum Constitutiones pro temporum, locorum, & personarum qualitate moderamus, prout in Domino salubriter conspiciamus expedire.

Exordium.

§. 1. Sane pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Portugalliae, & Algarbium Regis Catholici Militiarum Domini nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis sub Regulis Sancti Benedicti, & Sancti Augustini respective Militantium perpetui Administratores Apostolica auctoritate deputati, ac etiam pro parte dilectorum filiorum Magistrorum, Priorum earundem Militiarum, aliorumque Priorum, Vicariorum, Cappellanorum, Rectorum, Portionariorum, Beneficiorum, caeterorumque Religiosorum, seu Clericorum in ipsis Militiis professorum Nobis nuper expositum fuit, quod alias cum praedicti Magni Priores, aliique Priores, Vicarii, Rectores, Cappellani, Portionarii, Beneficiarii, caeterique Clerici quocumque nomine nuncupati quicquam proprium habere, nisi de Magnorum Magistrorum licentia, aut de bonis suis testari, aut aliquo modo in morte disponere non possent, sed omnia eorum bona per mortem, ad Conventum, unde eis provenerant, pertinerent; Cumque, ut experientia demonstravit, non solum dicta bona a consanguineis, & domesticis morientium clericorum usurpabantur, sed quod magis dolendum erat, praedicti Clerici cum magno animarum suarum periculo, varisque conscientiarum scrupulis e vivis discedebant; propterea a sal. re. Julio Papa Secundo Praedecessore nostro Apostolica auctoritate indultum fuit, ut Clerici praedicti non solum in vita proprium habere, sed etiam in morte de bonis suis mobilibus, & immobilibus, & semoventibus undecumque quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen acquisitis libere testari, & ad arbitrium suum in morte disponere possent, ea tamen conditione, ut de redditibus Prioratum, Beneficiorum, Praeceptoriarum, Portionum, seu Praesimoniorum a dictis Militiis emanantium, mediam annuam reddituum unius anni in favorem fabricarum Conventuum earundem respective Militiarum perolverent, ita, & eodem modo, quo earundem Militiarum Praeceptoribus, Commendatariis, & Equitibus concessum erat, ac alias, prout in eisdem

Julius II. Militibus harum Militiarum concessit, ut proprium habere ac testari possent.

Qq Julii

Philippus III. Portugallie Rex Julii II. Privilegium peti confirmari.

Quod privilegium in obsequio remanere post contrariam Pii V. Constitutionem.

Julii Prædecessoris literis plenius continetur.

§.2. Verum cum postea rec. mem. Pius Papa V. etiam Prædecessor noster quadam ejus perpetuo valitura Constitutione inter alia omnes, & quascumque licentias, & facultates testandi, & alias quomodolibet disponendi quibuscumque Regularibus, seu Militaribus personis concessas revocaverit, eorumque testamenta facta, & facienda, quæ nondum effectum fuissent sortita, seu executioni demandata, annullaverit, nulliusque roboris, aut momenti esse declaraverit, prout in prædicta Constitutione patenter plenius continetur. Quia tamen, ut eadem subjungebat expositio, cum dictarum Militarum Regni Portugallie personis specialiter, & in communi erat dispensatum, atque per tot annorum spatium prædicta Julii Secundi dispensatio in usu, & actu practico fuerat, & juxta eam, ejusque tenorem prædictarum Militarum Clerici, & personæ omnes suam professionem emittebant, immo dictis Clericis, quando ad habitum dictarum Militarum admittebantur, per Magnos Priores, seu alios, ad quos spectabat eos habitum induere, expresse declarabatur, quod solventes dictis Conventibus mediam annatam de redditibus Prioratuum, Beneficiorum, portionum, seu quorumcumque aliorum reddituum a dictis Militiis emanantium non solum in vita quæcumque bona possidere, sed etiam in morte libere de eis disponere poterant: Propterea prædicta Pii V. Constitutio in prædictis Regnorum Portugallie Militiis observata non fuit, sed dicti Clerici juxta prædictum Julii Secundi indultum, & privilegium absque aliqua innovatione, seu mutatione per multos annos permanserunt.

Orta deinde controversia ob dictas exactiones hujusmodi Militiarum sententias.

§.3. Sed cum annis elapsis occasione testamenti a quodam Clerico Ordinis Sancti Jacobi conditi de prædicto Julii Secundi indulto controversi caperit, & causa coram dilecto filio Bartholomæo de Valle Vicario tunc dictarum Militarum Generali Conservatore, & Judice Apostolica auctoritate deputato ageretur, ille per suam sententiam pronunciavit, dicti Clerici Testamentum esse nullum, & prædictæ Militiæ, aliarumque dicti Regni Militarum Clericos juxta prædictam Pii V. Constitutionem nequaquam testamenta condere posse, neque de bonis suis aliquo modo disponere: A qua sententia statim fuit appellatum, illaque in secunda instantia fuit revocata. Quoniam tamen interea ex una parte Ministri, seu Exactores dictarum Militarum a prædictis Clericis Militaribus de suis Prioratibus, Beneficiis, Portionibus, Præceptoribus, Præsimoniis, & redditibus medias annatas, ut prius, in favorem fabricarum Conventuum etiam ipsis invitatis, & nolentibus exigebant; Ex altera vero alii eorumdem Militarum Exactores, seu Exequutores bona prædictorum Clericorum morientium sequestrabant, unde in dicto Regno, & Militiis, ac personis earum generalis confusio, & varia quotidie oriebantur scandala, & quæstiones.

§.4. Propterea prædictus Philippus Rex eorumdem Militarum perpetuus Administrator, re maturus, & Deputatus mensis conscientie, & ordinum, aliisque doctis viris consultata, videlicet, dictas Militiis aliter non posse conservari, quia si dicta Pii V. Constitutio in eisdem Militiis esset observanda, dictumque Julii Secundi privilegium abrogandum, id in maximam dictarum Militarum jacturam, & detrimentum vergeret, quia viri docti, quibus ipsæ Militiæ indigent, de cætero in eis professionem emittere nollent: & præterea non solum ipsarum Militarum Conventus majora damna recipient, quia Clericorum, ut præfertur, morientium bona facile a consanguineis, & domesticis, ut olim fiebat, usurpabantur; sed quod majus est, prædicti Clerici cum maximis scrupulis, & salutis suæ periculis morerentur, ac prædictis scandalis, & aliis forsitan in futurum emanandis obviare cupiens. Nobis per dilectum filium Damianum Vaz Militaris Ordinis de Avis professum ejusdem Catholicæ Majestatis Cappellanum, ac pro eisdem Militiis Procuratorem in Romana Curia existentem, tam suo, quam prædictorum Magnorum Priorum, aliorumque Priorum, Vicariorum, Rectorum, Portionariorum, Cappellanorum, Beneficiorum, ceterorumque Clericorum in dictis Militiis Domini Nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, & Sancti Benedicti de Avis Professorum nomine supplicavit, ut dictis quæstionibus, litibus, & scandalis obviantes, prædictas personas circa testandi jus, & modum, & conditiones ad eum statum, in quo erant, quando prædicta Pii V. revocatoria Constitutio emanavit, reducere, dictumque Julii Secundi indultum, & generalem facultatem testandi sub eisdem conditionibus approbare, & Apostolica auctoritate confirmare de benignitate Apostolica dignareretur.

Confirmat Clement.

§.5. Nos igitur attentis præmissis dictarum Militarum utilitati, & augmento consulere, & ipsius Catholici Regis votis annuere, quantum cum Domino possumus, cupientes, & exemplo pie memorie Gregorii XIII. Prædecessoris nostri, qui per suas literas in forma Brevis sub datum Romæ die sexta Octobris 1576. Pontificatus sui Anno Quarto instante clar. mem. Philippo Hispaniarum Rege Secundo prædictam Pii Quinti Constitutionem moderans personas Militarum Calatravæ, Alcantaræ, & Sancti Jacobi de Spatha Regnorum Castellæ circa facultates, modos, & conditiones testandi restituit, & reduxit ad statum, in quo erant, antequam prædicta Pii V. Constitutio emanasset, adducti, cum præsertim, ut pariter accepimus, prædictæ Militiæ Portugallie juxta diversas Romanorum Pontificum concessionibus, omnibus privilegiis Militiis Castellæ concessis, & concedendis persuantur, prædictas Militiæ Regnorum Portugallie, videlicet Domini nostri Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha.

Spatha, & Sancti Benedicti de Avis, eorumque Magnos, & alios Priores, Vicarios, Cappellanos, Rectores, Portionarios, Beneficiatos, & alios quoscumque Clericos in dictis Militiis professos, similibus favoribus, & gratiis profecti volentes, & quemlibet eorum a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innotatus existit, ad effectum presentium, domtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, nec non dictarum Julii, & Pii Prædecessorum literarum tenores presentibus pro expressis habentes, ejusdem Philippi Regis supplicationibus inclinati, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Camilli Sanctorum Joannis, & Pauli Burghesii, Laurentii Sancti Laurentii in Pane, & Perna Blanchetti, & Pompeii Sanctæ Balbinæ titularum Presbyterorum Arrigonii nuncupatorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quibus hoc negotium examinandum, & Nobis referendum commisimus, indultam Julii Secundi prædictis Prioribus, Vicariis, Cappellanis, Rectoribus, Portionariis, & Beneficiatis, ac Clericis dictarum Militarum concessam, ut propriam haberent, & de bonis suis mobilibus, & immobilibus, ac feroventibus, licite tamen acquisitis, libere testari, & disponere valerent, cum eadem tamen conditione, quod de redditibus Prioratuum, Beneficiorum, Præceptoriarum, Portionum, seu Præsimoniarum a dictis Militiis emanantium, mediam annatam reddituum unius anni in favorem fabricarum Conventuum, unde provenerunt, persolvant, adversus prædictam Pii V. Constitutionem similibus facultatum revocatoriam, auctoritate Apostolica tenore presentium in pristinum, & cum, in quo ante ipsam Constitutionem erat statum, restitimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac confirmamus, approbamus, & innovamus. Decernentes prædictos Priores, Vicarios, Rectores, Cappellanos, Portionarios, Beneficiatos, ceterosque Clericos dictarum Militarum, & quemlibet eorum indulto prædicto Julii Prædecessoris uti, & gaudere, ac juxta illius seriem, & tenorem propriam habere, ac de bonis suis mobilibus, & immobilibus, ac feroventibus, licite tamen acquisitis, salva conditione prædicta solutionis mediarum annatarum fabricarum faciendarum, ut præfertur, libere testari, ac disponere posse, perinde ac si prædicta Pii V. Constitutio similibus facultatum revocatoria minime emanasset, aut saltem eos non comprehenderet.

Clause pro perpetua hujus Constitutionis firmitate.

§.6. Presentesque literas nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostre, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, aut alias rescindi, infringi, vel annullari ullatenus posse, sed semper validas, firmas, & efficaces existere, & fore. Bull. Rom. Tom. V. Par. II.

re, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac prædictis Prioribus, Vicariis, Rectoribus, Cappellanis, Portionariis, Beneficiatis, ceterisque Clericis dictarum Militarum plenissime suffragari: Sicque, & non aliter per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & desiniri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Eiusdem exequutores designantur.

§.7. Quocirca Venerab. Fratri Episcopo Colimbrien., & dilectis filiis Decano, & Thesaurario Ulixbonen. per presentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Priorum, Vicariorum, Rectorum, Cappellanorum, Portionariorum, Beneficiorum, ceterorumque Clericorum prædictarum Militarum fuerint requisiti, presentes literas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra eos prædictorum omnium, & singulorum effectum pacifice frui, & gaudere. Non permittentes dictos Priores Vicarios, Rectores, Cappellanos, Portionarios, Beneficiatos, ceterosque Clericos prædictarum Militarum, & quemlibet eorum a quocumque desuper quomodolibet indebite molestari, perturbari, vel inquietari: Contradictores quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publice, vel occulte, directe, seu indirecte quomodolibet præstantes, per censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Contraria tolluntur.

§.8. Non obstantibus prædicta Pii V. ac rec. mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædecessoris de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium ad judicium non trahatur, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Militarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Militiis, aut quibusvis Superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & ad verbum inserta mentio habenda esset, tenores hujus-

modi, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris die 14. Octobris 1600. Pontificatus nostri Anno IX.

CCXXVIII.

Quod cause tam Civiles, quam Criminales intra limites Civitatis, Ducatus, & Legationis Ferrariensis, motae, & movendae in prima Instantia coram suis Iudicibus Ordinariis, in alia vero quacumque Instantia in Civitate Ferrariensis, coram Iudicibus a Sancta Sede deputatis juxta eorum Privilegia, a Iudicibus Urbis Romae evocari non possint, exceptis iis, in quibus Camera Apostolica Actrix, vel Rea fuerit.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ubi, quae ex Constitutionibus Nostris emergunt, Nos decet opportuna declaratione remove.

§. 1. Accepimus siquidem nonnullos Litigantes Civitatis, & Ducatus, ac Legationis Nostrorum Ferrariensis, dum vident, se minus bonum ius fore, ut Colligantes diutius fatigatos detineant, causas eorum a Iudicibus in Civitate Ferrariensis, deputatis, coram quibus pendunt, avocari, & ad Tribunalia, seu Iudices Almae Urbis Nostrae deduci, ipsosque Iudices Ferrariae Inhibitionibus impediri, eorumque manus ligari, indebite procurare, idque sub variis praetextibus facere posse, non obstantibus Privilegiis per Nos dictis Civitati, & Ducatui Ferrariensis, ac dilectis filiis Communitati, & Hominibus ejusdem Civitatis concessis, iactare: Sique Privilegia praedicta in dubium revocare.

§. 2. Nos itaque omnem super praemissis dubitandi materiam praecidere, nostraque Privilegia praedicta illaesa conservari, nec ab aliquibus perperam interpretari fatigantes, eorumdemque Privilegiorum, tenores, & Datas presentibus pro expressis habentes, harum serie declaramus, Nostrae intentionis fuisse, & esse, ut cause omnes tam Civiles, quam Criminales, & mixtae inter quascumque personas, non tamen Ecclesiasticas, si Rex fuerint, nec Camera Nostra Apostolica, sive Actrix, sive Rea fuerit, circa cujus causas hujusmodi privilegii sibi per Romanos Pontifices, & Apostolicam Sedem concessis non intendimus praedicare, intra limites Civitatis, Ducatus, & Legationis Ferrariensis, motas, & movendas, in prima instantia coram suis iudicibus ordinariis: In alia vero quacumque Instantia in Civitate Ferrariensis, coram Ju-

dicibus a Nobis destinatis juxta Privilegiorum Nostrorum seriem, & tenorem, omnino cognosci, decidi, & terminari, nec ab eis a quibuscumque Almae Urbis Iudicibus etiam causarum Curiae Camerae Apostolicae Auditore, aut Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus vigore quorumcumque Privilegiorum, & Indulgentiarum Apostolicorum illis concessorum, & pro tempore concedendorum avocari ullatenus posse, & debere, Iudicesque Civitatis Ferrariae Inhibitionibus Iudicum Urbis, etiam dictorum Curiae Camerae Apostolicae, ac Palatii Apostolici Auditorum parere non teneri, neque censuris, & poenis in ipsis Inhibitionibus communitatis, vel inflictae affici, vel aliquo modo adstringi, vel alias ne in causis coram ipsis pendentibus procedant, impediri, vel remorari posse.

§. 3. Sique per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam dictos Auditores, nec non ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, Indultis, & literis Apostolicis Auditoribus praedictis, & quibusvis aliis sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis clausulis, & Decretis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores presentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die 14. Octob. 1600. Pontificatus Nostri Anno nono.

CCXXIX.

Donationes ab Episcopis Sardiniae factae favore quorumcumque personarum, & Piorum Locorum, non sequuta traditione, & consignatione bonorum donatorum, nullae, & irritae declarantur, tanquam factae in fraudem spoliatorum Ecclesiarum Cathedralium concessorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Apostolicae Sedis requirit auctoritas, ut quae non minus pie, quam prudenter ab eadem Sede in favorem Ecclesiarum, praesertim Cathedralium, & Metropolitanarum emanarunt, eadem firma perpetuo, & illibata persistant.

§. 1. Sane Charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholi-

Clausula.

Derogatio contrariorum.

Dat. die 14. Octob. 1600. An. IX.

Ex Regest. in Secret. Brev.

Procurium.

Pius V. bona Episcoporum Sardiniae, fructus

Susque Ecclesiarum vacantium ipsi Ecclesis asseruit

cus Nobis nuper exponi fecit, quod licet alias fere: Pius Papa V. Praedecessor noster supplicationibus clar. me. Philippi Secundi Hispaniarum Regis Catholici, ejusdem Philippi Regis Genitoris tunc inclinatus, Spolia Archiepiscoporum, & Episcoporum in Regno Sardiniae, extra illud, non tamen in Italia decedentium, ac fructus, redditus, & proventus Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum ejusdem Regni, illarum vacatione durante, ab Archiepiscopis, & Episcopis, quos in Ecclesiis hujusmodi vacantibus succedere contingeret, auctoritate Apostolica perpetuo abdicaverit, illaque dictis Ecclesiis pro illarum fabrica, structura, reparatione, & conservatione, ac ornamentorum, & paramentorum emptione, & manutentione etiam perpetuo applicaverit, ac singulis singularum Ecclesiarum praedictarum Presbyteris, & personis per eundem Philippum Regem, ejusque Successores eligendis, ut Spolia, & fructus hujusmodi percipere, exigere, & recuperare, illaque in restorationem, & manutentionem, ac conservationem praedictas convertere deberent, concesserit, & indulserit, & insuper, quia nonnulli Iudices dicti Regni in causis dictorum Spoliorum se intromittere posse praetendebant: Idem Praedecessor cognitionem causarum Spoliorum hujusmodi ad Vicarios, Sede vacante, per Capitula Ecclesiarum earumdem deputatos pro tempore spectare declaravit, prout in singulis literis dicti Praedecessoris desuper confectis plenius continetur.

Nonnulli tamen Episcopi hujusmodi bona donabant suis consanguineis &c.

§. 2. Nihilominus nonnulli ex dictis Archiepiscopis, & Episcopis varias donationes inter vivos Spoliorum, & fructuum hujusmodi tam in favorem consanguineorum, & affinium, ac aliarum personarum, quam etiam piorum, & religiosorum locorum retinendo dicta bona donata usque ad ultimum vite spiritum: Aliquando vero in infirmitate constituti, dum amplius vivere non sperant, similes donationes in fraudem dictarum Ecclesiarum facere consueverunt, unde sequuto obitu donatorum, varia occasione donationum hujusmodi suscitantur lites, ita ut saepius contingat, omnia Spolia, seu illorum majorem partem in hujusmodi litibus consumi, & propterea Ecclesiae praedictae commodo, ac beneficio dictae applicationis penitus frustrata remaneant in grave ipsarum Ecclesiarum praedictarum, & maximam iacturam.

Philippus Rex Papae supplicat, ut Ecclesiarum consularum indominicantur.

§. 3. Quare dictus Philippus Rex, qui etiam Regni Sardiniae Rex existit, ut dictarum Ecclesiarum, quae, ut asseritur, de Jurepatronatus ipsius Philippi Regis hujusmodi ex privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscuntur, indemnitati consulatur, Nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in praemissis de aliquo opportuno remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Clemens Pii Constitutio- nem innovat.

§. 4. Nos singularum literarum praedictarum, & in eis contentorum, ac inde sequutorum quorumcumque, aliorumque

de necessitate exprimendorum tenores, etiam veriores presentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, literas praedictas, & in eis contenta, ac inde sequuta, & sequenda quacumque Apostolica auctoritate, tenore presentium perpetuo confirmamus, & approbamus, illisque perpetuae, & inviolabilis firmitatis robur adicimus, ac ab omnibus, quos illae concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in futurum, perpetuo, & inviolabiliter observari volumus, & mandamus.

§. 5. Decernentes omnes, & quascumque donationes etiam inter vivos, vel causa mortis, promissiones, obligationes, debitorum confessiones, & alias quascumque dispositiones per dictos Archiepiscopos, & Episcopos Spoliorum, rerum, & pecuniarum, ac fructuum, reddituum, proventus etiam sub praetextu Ecclesiastici servitii, & etiam causa mercedis, aut in remunerationem servitorum eis imperforum, seu ex quacumque alia quantumvis pia, & privilegiata causa in favorem consanguineorum, affinium, familiarium, & aliarum personarum, vel etiam piorum, & religiosorum locorum, & seu Collegiorum, ac Universitatum etiam quantumvis privilegiatorum, aut alias quomodolibet factas, & pro tempore faciendas, ac etiam quascumque clausulas in se continentes, nullas, invalidas, & simulatas, ac in fraudem dictae applicationis factas esse, nullius roboris, vel momenti existere, nec aliquem effectum fortiri, nec ad illarum executionem deveniri posse, nec debere, etiam si tempore illarum tales Archiepiscopi, vel Episcopi in infirmitate constituti fuerint, vel etiam si ante infirmitatem hujusmodi, ex iusta, & rationabili causa, & in casibus a Jure permixtis facta sint, nisi ipsa bona donata actualiter, & cum effectu eidemmet donatoriis saltem infra octo dierum spatium tradita fuerint, & realiter penes ipsos remanserint, vel illas ex quacumque causa etiam custodiae, depositi, mutui, aut praecario, vel alio quocumque titulo, seu praetextu, etiam cum clausula constituti dicti donatores detinuerint, vel apud alias personas, seu collegia, etiam procuratorio nomine donatariorum dicta bona, & res donata, tradita, commendata, seu sub deposito, vel alio titulo consignata, seu tradita, seu quomodolibet occultata fuerint: ita quod propter praemissa, aut alias exequutio applicationis, & literarum hujusmodi nullatenus impediri possit, sed illarum Iudices ad earumdem literarum totalem executionem devenire, atque procedere debeant, & teneantur.

Donationes hucusque factas irritas, prout in Rubrica.

Clausula.

§. 6. Sique, & non alias per eosdem, & quoscumque alios Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de latere Legatos, & dictae Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & aucto-